

Det kyrkliga samhällsengagemangets grunder

»det kan motiveras med flera argument än bruk av bibelord«

Aterkommande kritiserar Svenska kyrkan för att vara politisk och framförallt för att vara vänster-vriden. Nyss svarade ärkebiskop emeritus Antje Jackelén på anklagelsen med att säga att Svenska kyrkan varken är vänster- eller höger-vriden utan Kristusvriden (Dagens Nyheter 13 april 2023). Jackelén menar alltså att Svenska kyrkans engagemang i samhällsfrågor, exempelvis försvaret av flyktingars rättigheter, inte motiveras av en politisk ideologi utan av viljan att i vår tid och kontext förverkliga värden Jesus förverkligade genom sitt liv samt det han förkunnade, särskilt hans vision av Guds rike.

Jag kan predika så. Jag vill att Svenska kyrkan är engagerad i frågor om klimatnödläget, flyktingars villkor och rättigheter, de stora rättvisefrågorna. Det går att motivera med bibeltexter. Hänvisningar till Jesus och bibeltexter ger motivering för Svenska kyrkans engagemang som kan fungera i offentlig debatt. De är ju hänvisningar till sådant som kan vara känt också av de som inte är kyrkligt engagerade, något människor inom och utanför kyrkorna vet är centralt i kristen tro. Men trots allt är det något jag också finner problematiskt med att kyrkornas samhällsengagemang så ofta, särskilt i det offentliga samtalet, motiveras med Bibeln.

Framförallt undrar jag om hänvisandet till Bibeln ger en bild av kristen tro och etik som inte är riktigt rättvisande, i alla fall inte för Svenska kyrkan. Bibeln framträder som normgivare och auktoritet i etiska, politiska och andra värderingsfrågor men så vitt jag vet går det att inom flera kristna traditioner, inklusive Svenska kyrkan, grunda etik och ställningstaganden vi gör när vi försöker bygga ett gott samhälle på Bibeln också på andra grunder. Vi kan börja i att vi människor är skapade av Gud med förnuft och samvete. Genom dem formar vi etik och andra värderingar till exempel rättsstatens principer. De förmågorna finns i vår gemensamma mänsklighet och vi kan se dem uttryckta i Bibeln men också på andra ställen. Därför kan kristna, tillsammans med människor av annan religiös tro samt människor som saknar religiös tro arbeta tillsammans med att bygga samhälle.

Vi kristna, har olika förståelser av hur det goda samhället förverkligas i praktisk politik. Det politiska arbetet har ju inte med vår salighet att göra utan är ett av många sätt att, som människor som lever av Guds nåd, leva i vår kallelse. Samtidigt är det viktigt att vi värnar rättsstaten och det goda samhället, för människornas skull. Vi kan dela grundläggande värderingar över partigränser. Under det sena 1900-talet var ju också kristna liberaler och kristdemokrater aktiva för en generös biståndspolitik och flyktingpolitik: är det dags för det nu igen?

Jag tror vi som identifierar oss med Svenska kyrkan och företräder Svenska kyrkan måste börja diskutera det kyrkliga samhällsengagemangets grunder, och hur det kan motiveras med flera argument än bruk av bibelord. Jag litat på att biskoparna och de professionella ekumenerna kan detta och tycker jag slår in öppna dörrar. Men vi andra kan gå in på Lutherska världsförbundets hemsida. Där formuleras hur lutherska kyrkor kan motivera samhällsengagemang som till och med använder tvåregementsläran som grundmodell, men tolkad för ett nutida demokratiskt samhälle.

Det går att kritisera tvåregementsläran av flera skäl och jag vill här inte enkelt rekommendera den. Jag tror ändå det är värt att se vad Lutherska världsförbundet skriver för att grunda sitt samhällsengagemang i en större teologi och inte bara i ett bruk av enstaka bibelord.

Jag hoppas det finns några av *Svensk Kyrkotidnings* läsare, särskilt de som är engagerade i Lutherska världsförbundet, som vill föra diskussionen vidare i resonerande artiklar och att vi andra ändå läser på <https://www.lutheranworld.org/>, Det är inte lätt att hitta, men under "Lutheran identity" och "What We Do" finns texter om "Lutheran identity" och "Church in Public Space". Leta upp, läs och börja tänka kring hur detta kan relateras till oss i dagens Sverige.

HANNA STENSTRÖM

